

радови излагача. Мишљења смо да уз добру организацију његови резултати могу бити успешно представљени како стручној тако и широј јавности које ће у њему имати шта да прочитају и науче.

Бојан СИМИЋ

Међународна научна конференција *The Socialist Economy in Albania (1945–1990): ideological basis, failure and consequences*, Тирана, 17–18. 11. 2021.

Институт за истраживање злочина и последица комунизма у Тирани организовао је своју годишњу конференцију 17. и 18. новембра 2021. а тема је била „Reformat komuniste në ekonomi: ligjshmëria, rezultatet dhe pasojat, 1945–1990“ (The Socialist Economy in Albania (1945–1990): ideological basis, failure and consequences). Конференција је одржана онлајн, због тренутне епидемиолошке ситуације.

Тема конференције односила се на економске реформе у Албанији од 1945. до 1990. Преузимање власти које је извела Комунистичка партија Албаније у новембру 1944. донело је многе промене у држави. У области привреде држава је вршила велики утицај на организовање привредних грана, посебно пољопривреде, индустрије. Овако широка тема, делимично обрађена у стручној литератури, била је полазна тачка Институту за истраживање злочина и последица комунизма у Тирани да организује међународну конференцију на којој су научници излагали о економским питањима, из различитих аспеката, током комунистичког режима у Албанији или сличних искустава у другим бившим комунистичким земљама.

Конференција је трајала два дана. На позив колегинице из Тиране Арманде Кодре, која је заменица директора поменутог института, учествовала сам на конференцији и говорила о свом истраживању југословенско-албанских економских односа 1945–1948. Сви остали учесници били су из Албаније. Организатори су се потрудили око организовања мог учествовања, у смислу превођења програма на енглески језик, као и обезбеђивања преводиоца са енглеског на албански језик за моје излагање и дискусију. Тема је била запажена јер је учесницима било занимљиво да чују о истраживањима обављеним у архивима у Србији. Такође, директор Института је у најави мог излагања истакао да је веома важно да остваримо сарадњу српских и албанских истраживача јер је то веома ретко, па му је зато било изузетно драго да сам прихватила учешће на конференцији. Након излагања, дискусија је трајала неких пола сата, јер су албанске колеге имале питања везана за моја истраживања, па смо разменили мишљења о југословенском економском утицају и интересима у Албанији, као и о улози Енвера

Хоће у остваривању југословенско-албанских односа. Излагање би требало да се појави наредне године у зборнику радова са конференције.

На скупу је било 12 учесника, а теме су биле везане за различита економска питања у периоду 1945–1990. Тако су истраживачи говорили о економским искуствима 1989–1990, приватној својини 1944–1948, економским везама Албаније и Совјетског Савеза 1948–1961, процесу колективизације у пољопривреди и пропаганди, економској стаљинизацији 1950–1967, аграрној реформи и колективизацији, волонтерским акцијама.

Веома је важно да се потенцира стручни дијалог међу историчарима, а нарочито албанским и српским, јер постоје бројне теме којима се они баве а које од научних прерасту у политичке и изгубе научни смисао. Ова конференција је истакла управо тај аспект и значајно је да се дијалог међу историчарима настави. Потребно је сагледати шта је доступно албанској стручној јавности и колико се то разликује од српских извора, а везано је за исте теме, па то потенцирати у разговорима. Излагања албанских колега на конференцији показују да су они спремни да сарађују са српским колегама.

Божица СЛАВКОВИЋ МИРИЋ

Међународна научна конференција *Balkan Express*, Карлов универзитет у Прагу, 12–13. 11. 2021.

Карлов универзитет у Прагу организовао је 12. и 13. новембра 2021. Шесту интернационалну конференцију балканских студија *Balkan Express*. Ове године она је имала за циљ да сагледа Балкан кроз концепте и идеје суседа и суседских односа. Тема је била “Neighbors and neighborhood in the Balkans”. С обзиром на тренутну здравствену ситуацију у целом свету, и научне конференције прате савете за безбедно одржавање. Тако је и овај скуп, чије је организовање прошле године прескочено због пандемије ковида 19, одржан хибридно, односно могло се присуствовати уживо или онлајн.

Централна тема конференције био је комшиluk у свакодневном животу на Балкану и важност комшијских односа у балканским друштвима. Са једне стране, традиционално балканско схватање комшилука створено је под отоманским и медитеранским друштвеним и културним утицајима, али је јединствено због односа, поштовања, помоћи и толеранције међу комшијама без обзира на веру и етничку припадност. У таквој перспективи, комшијска солидарност помаже да се неутрализују утицаји национализма и економског притиска на појединце. У екстремним ситуацијама војних и идеолошких сукоба, многи су сачували животе, имовину и достојанство својих комшија. Са друге стране, Балкан је опште познат као место где је дуго присутно неповерење, љубомора, мржња и конфликти међу комшијама.